

คำสั่งกองทัพบก

(คำสั่งชี้แจง)

ที่ ๓๒๐/๒๓๖๓๐

เรื่อง วิธีซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์สายสรรพาวุธ

๑. ความมุ่งหมาย

เพื่อป้องกันการขยายความในคำสั่งกองทัพบก ที่ ๓๐๖/๒๕๖๑๖ เรื่อง หลักการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์สายสรรพาวุธ ลง ๓๐ พ.ย.๕๗ และเพื่อให้หน่วยที่ได้รับยุทโธปกรณ์สายสรรพาวุธโครงการป้องกันร่วม ๆ สามารถปฏิบัติการซ่อมบำรุงและนำยุทโธปกรณ์ส่งซ่อมยังกองสรรพาวุธที่ให้การสนับสนุนได้โดยถูกต้องและรวดเร็ว จึงได้ออกคำสั่งชี้แจงฉบับนี้ไว้ให้หน่วยต่าง ๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

๒. คำจำกัดความ

ก. ชะงักใช้ราชการ

ได้แก่ลักษณะอย่างหน่วยอย่างใด ๓ ประการ ที่เกิดขึ้นแก่ยุทโธปกรณ์คือ

(๑) ไม่ทำงานตามหน้าที่

(๒) ไม่ปลอดภัยในการใช้

(๓) ถ้าใช้ต่อไปจะเสียหายมากขึ้น

ข. ชำรุดตามสภาพ

ได้แก่ลักษณะการชำรุดที่เป็นไปตามธรรมชาติของยุทโธปกรณ์ เช่น ลีกรหรือเพราะใช้มานานหรือเสื่อมคุณภาพตามระยะเวลา เป็นต้น

ค. ชำรุดผิดปกติที่ไม่เป็นไปตามสภาพ แต่เนื่องมาจากเหตุอื่น เช่น อุบัติเหตุประมาท เลินเล่อ หรือสูญหาย

ง. หน่วยใช้

ได้แก่หน่วยทหารที่ใช้ยุทโธปกรณ์สายสรรพาวุธ

๓. ลักษณะแห่งการชำรุดของยุทโธปกรณ์

ในการที่ยุทโธปกรณ์ชะงักใช้ราชการนั้น ย่อมเนื่องมาจากลักษณะแห่งการชำรุด ๒ ประการ คือ

ก. ชำรุดตามสภาพ

ข. ชำรุดผิดปกติหรือสูญหาย

๔. การปฏิบัติเมื่อยุทโธปกรณ์ชำรุดหรือชะงักใช้ราชการ

เมื่อยุทโธปกรณ์ชำรุดหรือชะงักใช้ราชการ ให้ผู้รับผิดชอบรายงานตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจสั่งการในการซ่อมบำรุงประจำหน่วยภายใน ๒๔ ชั่วโมง

ผู้มีอำนาจสั่งการในการซ่อมบำรุงประจำหน่วย ได้แก่

ก. ผบ.กรม หรือ ผอ.๔

ข. ผบ.พัน หรือ ผอ.๔ หรือเทียบเท่า

ค. ผบ.ร้อยอิสระ

(ข้อ ก.ข.ค.แก้ตามคำสั่ง ทบ.(คำสั่งชี้แจง) ที่ ๑๙/๗๐๑๗ สั่ง ณ ๕ มิ.ย.๐๕

๕. การปฏิบัติการซ่อมบำรุงของหน่วยใช้

เมื่อได้รับรายงานว่ายุทโธปกรณ์ซุกใช้ราชการ ให้ผู้มีอำนาจสั่งการในการซ่อมบำรุงประจำหน่วยปฏิบัติดังนี้

ก. เมื่อชำรุดตามสภาพ

สั่งการให้เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงประจำหน่วยจัดการซ่อมทันที โดยใช้เครื่องอะไหล่ประจำหน่วยซึ่งได้เบิกขึ้นต้นมาจาก คส.สพ.ทบ.ถ้าการชำรุดนั้นต้องการเครื่องอะไหล่ซึ่งยังอยู่ในประเภทการซ่อมบำรุงประจำหน่วย (ขั้นที่ ๑-๒) แต่หน่วยนั้นไม่ได้รับอนุมัติให้เบิกไว้ประจำหน่วยได้ ก็ให้ทำการเบิกไปยังกองสรรพาวุธ ที่ให้การสนับสนุนทันทีเพื่อนำมาทำการซ่อมต่อไป

ข. เมื่อชำรุดผิดปกติหรือสูญหาย

สั่งตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวน สาเหตุแห่งการชำรุดหรือสูญหายนั้นเพื่อเก็บรายงานการสอบสวนไว้เป็นหลักฐาน ในการเบิกทดแทนหรือการนำส่งซ่อมภายหลังแล้วสั่งการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงดังเช่นในข้อ ก. ต่อไป

ค. ถ้าการชำรุดของยุทโธปกรณ์อยู่ในประเภทการซ่อมบำรุงในสนาม (ขั้นที่ ๓-๔) ให้เจ้าหน้าที่นำยุทโธปกรณ์นั้นส่งซ่อมยังกองสรรพาวุธ ทั้งนี้ห้ามไม่ให้หน่วยใช้การซ่อมบำรุงเกินขั้นเป็นอันขาด ในการที่จะพิจารณาว่าการชำรุดของยานยนต์อยู่ในการซ่อมบำรุงขั้นใดและเป็นหน้าที่ของหน่วยใดนั้น ให้ปฏิบัติตามคำสั่งชี้แจงกองทัพบกที่ ๑๔๓/๑๔๓๕๓ เรื่อง การแบ่งชั้นการซ่อมบำรุงยานยนต์สายสรรพาวุธ ลง ๒๒ ก.ค.๕๔ โดยเคร่งครัด

๖. หลักฐานการนำยุทโธปกรณ์ส่งซ่อม

หลักฐานการนำยุทโธปกรณ์ส่งซ่อมได้แก่

ก. ใบส่งซ่อม (สพ.๘๑๑)

ข. ซองประวัติยุทธภัณฑ์ประจำหน่วย (สพ.๔๗๘) หรือสมุดประวัติปืน

ค. รายงานยุทโธปกรณ์ชำรุด (ดูข้อ ๔) หรือรายงานสอบสวน (ดูข้อ ๕ ข.)

๗. ใบส่งซ่อม

ก. ลักษณะ

ใบส่งซ่อมนี้เป็นใบส่งซ่อมแบบใหม่ มี ๔ แผ่น ใช้ในการส่งซ่อมยุทโธปกรณ์สายสรรพาวุธทุกอย่าง คือ ทั้งอาวุธยานยนต์ และสรรพาวุธอื่น ๆ แผ่นที่ ๑ (สีเหลือง) แผ่นที่ ๒ (สีขาว) และแผ่นที่ ๓ (สีฟ้า) มีข้อความเหมือนกันทุกประการและแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนส่งซ่อมอยู่มุมบนซ้าย ส่วนที่เหลือเป็นส่วนสั่งงาน แผ่นที่ ๔ (สีชมพู) มีลักษณะต่างจากแผ่นที่ ๑-๒-๓ คือ ใช้เป็นใบรับและหลักฐานของหน่วยส่งซ่อมในการมารับยุทโธปกรณ์ที่ซ่อมเสร็จจากกองสรรพาวุธที่รับซ่อม

ข. การกรอกข้อความ

(๑) ลง วัน เดือน ปี ที่ส่งซ่อม นามและที่ตั้งของหน่วยส่งซ่อม เลขที่ใบส่งซ่อมและวันที่ผู้อนุมัติให้ส่งซ่อมลงนาม ชนิดและหมายเลขของยุทโธปกรณ์ รายการชำรุดผู้อนุมัติให้ซ่อมและผู้ส่งในช่องว่างซึ่งอยู่ในกรอบบนด้านซ้าย (ดูตัวอย่างในผนวกท้ายคำสั่ง)

(๒) รายการชำรุด ให้ลงรายการชำรุดที่สำคัญ ๆ ไว้

(๓) ผู้อนุมัติให้ส่งซ่อม ได้แก่ผู้บังคับบัญชาในข้อ ๔ ทั้งนี้ ให้หน่วยได้ส่งลายชื่อขึ้นไปให้กองสรรพาวุธที่สนับสนุนไว้เป็นหลักฐาน

(๔) ผู้ส่ง อาจเป็นนายทหาร ฝสพ. นายทหารยานยนต์ หรือนายทหารที่ได้รับมอบให้เป็นผู้มีสิทธิรับของและมีลายเซ็นอยู่ที่กองสรรพาวุธแล้ว

(๕) ผู้รับ ให้เว้นช่องว่างไว้สำหรับนายทหาร หรือนายสิบควบคุมการส่งซ่อมของกองสรรพาวุธเป็นผู้เซ็นรับ

(๖) ในกรณีที่หน่วยใช้ได้เบิกขึ้นอะไหล่ ที่จะใช้ในการซ่อมบำรุงขั้นที่ ๒ สำหรับ ยุทโธปกรณ์ที่จะส่งซ่อมไปยังกองสรรพาวุธแล้ว แต่ยังไม่ได้รับ ให้หมายเหตุเลขที่ใบเบิกวันที่เบิก ชื่อหมายเลข และจำนวนของชิ้นอะไหล่ที่นำส่งซ่อมด้วย

(๗) การกรอกข้อความให้ทำทั้ง ๔ แผ่น

(๘) ในขณะที่ยังไม่มีการส่งซ่อม (สพ.๘๑๑) ให้หน่วยใช้ไปนำส่ง

(ย.๕๗) แทน

ก. ใบส่งซ่อมนี้สำหรับการส่งซ่อมยานยนต์และปืนใหญ่ให้ทำ ๑ ชุด ต่อยานยนต์ ๑ คัน หรือปืนใหญ่ ๑ กระบอก ส่วนอาวุธเบ็กและเครื่องควบคุมการยิงชนิดเดียวกันให้ทำ ๑ ชุด ต่ออาวุธเบา ๑๐ กระบอก หรือเครื่องควบคุมการยิง ๑๐ ชิ้น

๘. ของประวัติยุทธภัณฑ์ประจำหน่วย (สพ.๘๗๘)

เป็นของสำหรับเก็บประวัติในการซ่อมบำรุงของยานยนต์และยุทธภัณฑ์อื่น ๆ เช่น เครื่องทำไฟฟ้า เครื่องประจุแบตเตอรี่ ฯลฯ ในขณะที่ยังไม่มีการประวัติยุทธภัณฑ์ประจำหน่วยไหนหน่วยใช้สมุดประวัติรถยนต์ทหารบก (ย.๕๖) เก็บหลักฐานและให้ส่งสมุดประวัติรถยนต์นี้มาพร้อมกับรถที่ส่งซ่อมเสมอ

๙. สมุดประวัติปืน

เป็นสมุดประวัติสำหรับบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวปืน พร้อมทั้งสถิติในการใช้และการซ่อมบำรุงด้วยอาวุธในโครงการป้องกันร่วม ๆ ที่มีสมุดประวัติได้แก่ปืนใหญ่ทุกขนาดเครื่องยิงลูกระเบิดขนาด ๔.๒ นิ้ว และปืนไร้แรงสะท้อนถอยหลัง

๑๐. รายงานยุทธโปกรณ์ชำรุดและรายงานการสอบสวน

ในกรณีที่นำยุทธโปกรณ์ซึ่งชำรุดตามสภาพส่งซ่อม หน่วยใช้จะต้องแนบรายงานยุทธโปกรณ์ที่ชำรุดไปด้วย แต่ถ้าเป็นการชำรุดผิดปกติหรือสูญหาย ใช้รายงานการสอบสวนของคณะกรรมการแทน ทั้งนี้ ผู้มีอำนาจสั่งการในการซ่อมบำรุงประจำหน่วยจะต้องลงความเห็นในท้ายรายงานนั้นด้วยเสมอ

๑๑. การส่งยานยนต์ซ่อม

ในการนำยานยนต์ส่งซ่อมให้หน่วยใช้และกองสรรพาวุธที่รับซ่อม ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ก. หน่วยใช้ต้องนำหลักฐานในการส่งซ่อมตาม ข้อ ๖. ไปพร้อมกับยานยนต์ส่งซ่อมเสมอ กองสรรพาวุธจึงจะพิจารณาและรับทำการซ่อมให้

ข. หน่วยใช้จะต้องทำความสะอาดยานยนต์ให้เรียบร้อย ภายในยานยนต์ต้องไม่มีอาวุธ กระสุน วัตถุระเบิด และเครื่องมือเครื่องใช้ประจำรถติดมาด้วย

ค. ให้หน่วยใช้จดหมายเลขยาง แบตเตอรี่ และสิ่งอื่น ๆ ที่จำเป็นไว้หลังใบส่งซ่อม เพื่อป้องกันการสับเปลี่ยนและการเข้าใจผิดภายหลังได้

ฆ. หน่วยใช้ต้องทำการซ่อมบำรุงขั้นที่ ๑-๒ เสียให้เรียบร้อยก่อนนำยานยนต์มาซ่อมยัง กองสรรพาวุธ ถ้าปรากฏว่าหน่วยใช้นำยานยนต์มาซ่อม โดยยังมีการชำรุดในการซ่อมบำรุงที่ ๑-๒ ไม่เกิน ๓ รายการ ให้กองสรรพาวุธจัดที่และเครื่องมือที่จำเป็นให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยใช้ไปทำการซ่อมได้เอง โดยไม่ต้องนำยานยนต์กลับไปซ่อมที่หน่วย การปฏิบัติเช่นนี้เฉพาะเมื่อเป็นการชำรุดเล็กน้อยเท่านั้นและหน่วยใช้ควรพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้มีขึ้นได้

ง. ในกรณีที่มีการชำรุดในการซ่อมบำรุงขั้นที่ ๑-๒ หลายรายการซึ่งหน่วยใช้สามารถแก้ไขได้เพราะขาดชิ้นอะไหล่ ให้กองสรรพาวุธปฏิบัติดังนี้

(๑) ตรวจสอบหมวดส่งกำลัง ถ้าปรากฏว่าหน่วยใช้ได้เบิกขึ้นอะไหล่ไปแล้วหรือไม่ปรากฏว่าหน่วยใช้ได้เคยมีหลักฐานเบิกไว้เลย ให้หน่วยใช้นำรถกลับไปทำการซ่อมหรือทำใบเบิกขึ้นอะไหล่ไปทำการซ่อมเสียให้เรียบร้อยก่อน จึงนำส่งซ่อมยังกองสรรพาวุธได้

(๒) ถ้าหน่วยใช้ได้เคยเบิกมายังกองสรรพาวุธแล้วตามหลักฐานของใบเบิกซึ่งหมายเหตุไว้หลังใบซ่อม แต่ยังไม่ได้รับไป ให้กองสรรพาวุธรับยานยนต์นั้นไว้ซ่อมได้

จ. หน่วยใช้ต้องมีน้ำมันเป็นชนิดยานยนต์มาด้วย เพื่อให้กองสรรพาวุธใช้ในการเดินเครื่องและทดลองวิ่ง ในเรื่องทำการซ่อมแล้วเสร็จตามจำนวน ดังนี้

รถยนต์บรรทุกขนาด ๑/๔ ตัน	๒๐	ลิตร
รถยนต์บรรทุกขนาด ๑/๔ ตัน และ ๑ ๑/๒	๓๐	ลิตร
รถจักรยานและกั๊กขนาด ๔ ตัน	๔๐	ลิตร
รถกั๊กขนาด ๖ ตัน	๕๐	ลิตร
รถกั๊กสายพาน	๖๐	ลิตร
รถถัง เอ็ม ๒๔	๒๔๐	ลิตร

ฉ. ในกรณีที่ช่างตรวจยานยนต์ตรวจพบข้อบกพร่อง เพราะหน่วยใช้ไม่ปฏิบัติตามการซ่อมบำรุงขั้นที่ ๑-๒ ให้รายงานนายทหารควบคุมการซ่อมทราบ เพื่อทำหนังสือแจ้งให้ ผบ.หน่วยใช้ ทราบ ข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่กองสรรพาวุธไม่สามารถรับยานยนต์นั้นไว้ซ่อมได้ แล้วมอบให้แก่ผู้ส่งซ่อมไปพร้อมกับใบส่งซ่อม

ช. เมื่อช่างตรวจยานยนต์ของกองสรรพาวุธได้ทำการตรวจและยอมรับไว้ทำการซ่อมแล้ว ให้มอบใบส่งซ่อมทั้ง ๔ แผ่น พร้อมด้วยแบบฟอร์มการตรวจสภาพทางเทคนิค (สพ.๔๖๑ หรือ ๔๖๒) ให้แก่ผู้ส่งซ่อมของหน่วยใช้รับไปให้แก่เจ้าหน้าที่หมู่ควบคุมการซ่อม เพื่อออกเลขงานให้ นายทหาร หรือนายสิบ ควบคุมการซ่อมจะมอบใบส่งซ่อมแผ่นที่ ๔ (สีชมพู) ให้แก่ผู้ส่งซ่อมรับไว้เป็นหลักฐานในการนำมารับยานยนต์เมื่อซ่อมแล้วเสร็จและในการสอบสวนเรื่องยานยนต์ที่ส่งซ่อม ให้หน่วยใช้อ้างเลขงานที่กองสรรพาวุธให้ไปนี้ด้วยเสมอ

ซ. ให้ ผบ.กองสรรพาวุธเป็นผู้พิจารณาและให้ความเห็นว่า รายงานยุทธโศกณ์ชำรุดหรือรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการที่หน่วยใช้ส่งมานั้น มีเหตุผลสมควรหรือไม่เพียงใด ถ้าปรากฏว่าเป็นการชำรุดผิดปกติหรือสูญหาย ให้รายงานไปตามสายการบังคับบัญชาจนถึงมีอำนาจสั่งการจำหน่าย เพื่อดำเนินการให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินหรือลงทัณฑ์ตามแก่กรณีการดำเนินการซ่อมนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของ ผบ.กองสรรพาวุธว่าจะปฏิบัติไปทันที หรือรอจนกว่าจะได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจสั่งการจำหน่ายเสียก่อน ทั้งนี้ยอมขึ้นแก่สถานการณ์และความเร่งด่วน และจะต้องไม่เสียผลแก่ทางราชการ

ณ. เมื่อได้รับแจ้งจากกองสรรพาวุธว่า ได้ซ่อมยานยนต์แล้วเสร็จให้หน่วยใช้ส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจรับทันที กองสรรพาวุธจะยึดใบส่งซ่อมแผ่นที่ ๔ (สีชมพู) ไว้ และส่งคืนใบส่งซ่อมแผ่นที่ ๑ (สีเหลือง) พร้อมด้วยแบบฟอร์มการตรวจสภาพทางเทคนิค (สพ.๔๖๑ หรือ ๔๖๒) ให้แก่ผู้รับเพื่อเก็บไว้เป็นสถิติในการซ่อมบำรุงของยานยนต์นั้นในช่องประวัติยุทธภัณฑ์ประจำหน่วยต่อไป

๑๒. การส่งซ่อมอาวุธ

ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการส่งซ่อมยานยนต์โดยใช้สมุดประวัติเป็นหลักฐานในการส่งซ่อมแทนช่องประวัติยุทธภัณฑ์ ประจำหน่วย เนื่องจากปืนใหญ่เป็นอาวุธมีน้ำหนักมากลำบากต่อการลำเลียงและอาจเกิดการชำรุดเสียหายในระหว่างเดินทางได้ ดังนั้น จึงให้หน่วยใช้แจ้งรายการชำรุดโดยละเอียดให้กองสรรพาวุธทราบ ก่อนส่งซ่อมในการปฏิบัติการซ่อมนั้น ให้ ผบ.กองสรรพาวุธ เป็นผู้พิจารณาว่า จะส่งเจ้าหน้าที่ไปซ่อมให้ที่หน่วยใช้หรือจะให้หน่วยใช้นำส่งซ่อมยังกองสรรพาวุธ

ทั้งนี้ ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้

สั่ง ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔

(ลงชื่อ) พล.อ. ส. ธนะรัชต์

ผบ.ทบ.

